

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

1. Λάθος
2. Λάθος
3. Σωστό
4. Λάθος
5. Σωστό

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η ερώτηση στο τέλος της πρώτης παραγράφου του Κειμένου 1 λειτουργεί:

- Ως **γέφυρα μετάβασης** στη δεύτερη παράγραφο, όπου διατυπώνονται τα παράπονα του ηλικιωμένου για την ελλιπή υγειονομική και συνταξιοδοτική κάλυψη από το κράτος.
- Ως **σημείο αναφοράς για την οργάνωση και συνοχή ολόκληρου** του κειμένου, γιατί σε κάθε παράγραφο σχεδόν είναι σαν να δίνεται απάντηση σε αυτήν την πικρή ερώτηση και έτσι φαίνεται η αντιμετώπιση που έχει ο κύριος Φίλιππος από τους άλλους, είτε αυτή είναι θετική (5^η §), είτε έχει αρνητικό πρόσημο, λόγω αδυναμίας των δομών του κράτους και του αποχωρισμού από τους δικούς του ανθρώπους (2^η, 3^η, 4^η§).

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Μετατροπή του ευθύ σε πλάγιο λόγο:

«Ο κύριος Φίλιππος αναφέρει ότι ονομάζεται Παναγιώτης Φίλιππος και μένει στο Νυδρί Λευκάδας, ότι είναι συνταξιούχος 88 ετών σήμερα και δάσκαλος και ότι μπήκε στον πειρασμό να μας γράψει, διότι κάπου άκουσε στο ραδιόφωνο ότι την 1η Οκτωβρίου εορτάζεται η Τρίτη ηλικία. Και ένιωσα μια χαρά, και μια ικανοποίηση παράλληλα με θυμό μαζί»

Διαφορά στο ύφος του λόγου: Στον ευθύ λόγο το ύφος είναι πιο προσωπικό και εξομολογητικό, καθώς εκφράζεται μια προσωπική, βιωμένη εμπειρία και γι' αυτό είναι πιο οικείο και παραστατικό, δημιουργώντας λόγο που έλκει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Μετά την μετατροπή και τη μεσολάβηση της τριτοπρόσωπης αφήγησης, το ύφος μετουσιώνεται σε πιο σοβαρό και αντικειμενικό, δημιουργώντας μια αποστασιοποίηση από τα δρώμενα.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε διαπίστωση από τους/τις μαθητές /-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί / τεκμηριωθεί με στοιχεία / χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Ενδεικτικά:

Ο άνθρωπος γερνά, σύμφωνα με το ποιητικό υποκείμενο, όταν:

• εκδηλώνει μια ευρύτερη απόσυρση από τα ιδανικά και τις αξίες του «Οι άνθρωποι γερνούν . . . από τα ιδανικά τους»

- δείχνει καχύποπτος προς τους άλλους εκφράζοντας φόβο, ανησυχία και αμφιβολία για όσα γίνονται «Η ανησυχία, η αμφιβολία, . . . σκόνη το πνεύμα που γέρασε»
- χάνει τον ενθουσιασμό του και την ελπίδα του για το μέλλον, ενώ παράλληλα εκφράζει μια αρνητική στάση, κυνισμό και αδιαφορία για όλους και όλα «Όταν τα μηνύματα αυτά πάψουν να . . . τότε πραγματικά μεγαλώσατε και γέρασατε».
- Γενικότερα παρουσιάζει μια παραίτηση απ' όλα όσα παλιά νοηματοδοτούσαν τη ζωή του και του έδιναν χαρά και κίνητρο για να ζει ευτυχισμένος.

Οι μαθητές /-τριες μπορούν να εκφράσουν τη συμφωνία ή τη διαφωνία τους με τη διαπίστωση ότι τα γηρατειά είναι κατάσταση του μυαλού και τρόπος αντίδρασης στις προκλήσεις της ζωής που επιλέγει κάποιος και όχι απαραίτητα θέμα ηλικίας, ανάλογα με τα προσωπικά τους βιώματα και τις αξίες. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.